GASILSKA ZVEZA SLOVENIJE

TEČAJ ZA MLADINCA I

PREDMET

RAZVRŠČANJE

Ver. 00, maj 2022

Vsebina učnega programa

Predmet: **RAZVRŠČANJE**

Število ur:

Skupaj	Teoretična predavanja	Praktične vaje
1	0	1

Vsebina:

Teoretična predavanja	
Oznaka sklopa	**Vsebina ali kompetenca**
GP-RAZV-1	Osnovni pojmi o razvrščanju
	Razvrščanje
	Vrsta
	Dvovrstna ureditev
	Kolona po eden
	Kolona po dva
	Kolona po štiri (tri)
GP-RAZV-2	Ureditev
	Red
	Razmik in odmik
	Povelja
	Povrat
	Mesto izdajanja povelja
	Poročanje

Tečaj	TEČAJ ZA GASILCA PRIPRAVNIKA
Predmet	RAZVRŠČANJE

Vsebina ali kompetenca	**Oznaka sklopa**	**GP-RAZV-1**

1. Osnovni pojmi o razvrščanju
1.1 Razvrščanje
1.2 Vrsta
1.3 Dvovrstna ureditev
1.4 Kolona po eden
1.5 Kolona po dva
1.6 Kolona po štiri (tri)

Informativni/Formativni cilji

Informativni cilji:
Tečajnik:

- opiše pojem razvrščanja in pojasni njegov pomen,
- pojasni, kaj je razvrščanje v vrsto ter našteje povelja,
- pojasni, kaj je razvrščanje v dvovrstno ureditev ter našteje povelja,
- pojasni, kaj je razvrščanje v kolono po eden ter našteje povelja,
- pojasni, kaj je razvrščanje v kolono po dva ter našteje povelja,
- pojasni, kaj je razvrščanje v kolono po štiri(tri) v vodu, četi (odredu) ter našteje povelja,

Formativni cilj:
Tečajnik razume in izvrši povelja.

Opis vsebine

1.1 Razvrščanje (Opiše pojem razvrščanja in pojasni njegov pomen)
Razvrščanje je temeljna oblika delovanja gasilcev v protokolarnih dejavnostih in čisto operativno taktičnih postopkih.
Pri izvajanju le teh smo vedno na očeh javnosti in da smo tudi na tem segmentu vzor, bomo skozi napisana gradiva utrdili postopke o razvrščanju v gasilstvu.
Pri tem je zelo pomembno, da vsak posameznik kakor tudi enote poznajo in izvajajo postopke razvrščanja po vnaprej izdelanih načrtih. Naša naloga je, da kadar smo v razvrstitvi, pazimo na pravilen zunanji videz (oblačilo, pokrivalo) in da ne glede na velikost formacije izvajamo pravilne, enotne postopke razvrščanja. Pri tem je pomembno, da poveljujoči kot tudi posamezniki poznajo postopke, po katerih se izvaja razvrščanje.

1.2 Vrsta (Pojasni, kaj je razvrščanje v vrsto ter našteje povelja/razume in izvrši povelja)
Pri razvrščanju so zelo pomembna povelja. Te lahko podajamo z glasom, roko ali preko radijskih zvez. Pri razvrščanju posameznika in enot večinoma poveljujemo ustno
V kolikor želimo posameznike razvrstiti v vrsto, sledijo povelja:

1. **»Oddelek, v vrsto, ZBOR!«**
2. **»Na desno (levo), poravnaj SE!«**
3. **»Mir-NO!«**

S tem zagotovimo, da so posamezniki postrojeni v vrsto z pravilnim odmikom drug od drugega.

Dvovrstna ureditev (Pojasni, kaj je razvrščanje v dvovrstno ureditev ter našteje povelja/razume in izvrši povelja)
Po gasilskih pravilih je dvovrstna ureditev osnovna ureditev. V tem primeru se poveljujoči postavi na mestu izdaje povelja točno tam, kjer želi, da je posameznik ali enota razvrščena.

Poveljujoči izda povelje:
»Oddelek, v dve vrsti, ZBOR!«
Posamezniki se razvrstijo v dvovrstno razvrstitev.

Da pridobimo pravilen razmik in odmik, moramo enoto poravnati s poveljem:
»Na desno (levo), poravnaj SE!«

Da je razvrstitev urejena, nato poveljujemo še:
»Mir-NO!«
S tem je enota pripravljena za nadaljnja opravila.

1.3 Kolona po eden (Pojasni, kaj je razvrščanje v kolono po eden ter našteje povelja/razume in izvrši povelja)
Je razvrstitev enote, v kateri so gasilci razvrščeni drug za drugim v pokritju v predpisanem odmiku (razdalja 110 cm med konicami prstov). V kolono po eden se lahko razvrščajo skupina, oddelek in vod. Da se zgoraj navedena enota razvrsti v kolono po eden, se izda povelje:
»Oddelek (skupina), v kolono po eden, ZBOR!«
Ob tem povelju se enota razvrsti dva koraka za poveljujočim v kolono.

Slika 45: Gasilski oddelek, razvrščen v kolono po eden [1]

Pri izdanem povelju mora poveljujoči počakati, da se prvi gasilec postavi na svoje mesto, nato se obrne polkrog na levo in spremlja postavitev celotne enote.
Enoto v enovrstni razvrstitvi lahko obrnemo v kolono ali obratno.

1.4 Kolona po dva (Pojasni, kaj je razvrščanje v kolono po dva ter našteje povelja/razume in izvrši povelja)
Je ureditev, v kateri so gasilci razvrščeni v dve koloni na predpisanem odmiku in razmiku. V kolono po dva se razvrščajo oddelki, vodi in čete.

Povelje je:
»Oddelek (skupina), v kolono po dva, ZBOR!«

Na to povelje se enota razvrsti po predpisani oddaljenosti 2 (dva) koraka od poveljujočega. Po povelju se poveljujoči obrne »polkrog na levo« in spremlja razvrščanje.
Razmik med posamezniki v koloni po dva je 20 cm med rameni posameznega gasilca. Odmik med posameznimi gasilci v koloni je 110 cm med konicami prstov.
Slika 46: Gasilski oddelek, razvrščen v kolono po dva [1]

1.5 Kolona po štiri (tri) (Pojasni, kaj je razvrščanje v kolono po štiri (tri) v vodu, četi (odredu) ter našteje povelja/razume in izvrši povelja)

V kolono po štiri se razvrščajo čete in bataljoni. Kolona po tri se uporablja le izjemoma ali takrat ko druga razvrstitev ni mogoča.

»Da se četa razvrsti v kolone po dva (štiri), se poveljuje:

»Četa, v kolono po dva (tri, štiri), ZBOR!« oziroma **»Četa, po vodih v oddelčne kolone, ZBOR!«**.

Na to povelje se poveljstvo čete razvrsti **pet korakov** za poveljujočim čete, tako da so z obrazom obrnjeni proti njemu. Prvi vod se postroji **štiri korake** za poveljujočim, tako da je poveljnik voda v razvrstitvi na desnem krilu, z obrazom obrnjen proti poveljniku čete.

Drugi vodi se razvrstijo za prvim vodom po globini v kolono po dva (tri, štiri) in na odmiku **štirih korakov.** Poveljnik čete stopi na desno krilo (kolonske) pohodne razvrstitve in ni pokrit, stoji ob poveljstvu čete, skupaj z namestnikom poveljnika čete.« [1]

»Da se bataljon razvrsti v kolono po tri (štiri), poveljnik bataljona ali njegov namestnik poveljuje:

»Bataljon, v kolono po dva (tri, štiri), ZBOR!«.

Na to povelje se čete (enote) razvrstijo po globini **druga za drugo,** tako da člani poveljstva bataljona, razvrščeni v kolono po dva (tri, štiri), stopijo na čelo kolone. **Pet korakov** za poveljstvom se razvrstijo ostale čete, razvrščene v kolono po dva (tri, štiri). Poveljnik čete in njegov namestnik stojita na **desnem krilu** enote, odmik po globini med četami (enotami) je **pet korakov.**

V razvrstitvi je prostor poveljnika bataljona na desnem krilu razvrstitve, na njegovi levi je njegov namestnik.

Če stoji poveljnik bataljona pred razvrstitvijo, njegov namestnik stoji na desnem krilu ob poveljstvu.« [1]

Pomembno:

- **v razvrstitvi smo urejeni,**
- **v razvrstitvi ne govorimo,**
- **v razvrstitvi ne kadimo,**
- **v razvrstitvi smo brez prenosnega telefona.**

Viri in literatura

[1] Jurjevič, A. GASILSKI PRIROČNIK O RAZVRŠČANJU. Ljubljana, Gasilska zveza Slovenije, 2018

[2] Groboljšek, J. Priročnik o razvrščanju, 2. dopolnjena izdaja. Ljubljana, GZS, 2006.

[3] Slike: Kukovič Denis.

Avtorji opisa	Datum izdelave
Jani Šalej Roman Cafuta Boštjan Novak	2. 9. 2021

Avtorji dopolnitev	Datum dopolnitev
Vpiši avtorje.	Vpiši datum dopolnitev.

Tečaj	TEČAJ ZA GASILCA PRIPRAVNIKA
Predmet	RAZVRŠČANJE

Vsebina ali kompetenca	**Oznaka sklopa**	**GP-RAZV-2**

2. Ureditev
2.1 Red
2.2 Razmik in odmik
2.3 Povelja
2.4 Povrat
2.5 Mesto izdajanja povelja
2.6 Poročanje

Informativni/Formativni cilji

Informativni cilji:
Tečajnik:
2.1 Opiše razvrščanje posameznika v red ter našteje povelja/razume in izvrši povelja
2.2 Opiše razvrščanje posameznika pri razmiku in odmiku ter našteje povelja/razume in izvrši povelja
2.3 Opiše izhodna in izvršilna povelja ter jih našteje/razume in izvrši povelja
2.4 Opiše pomen povelja povrat/razume in izvrši povelje
2.5 Opiše in pojasni mesto povelja pri zborni (ureditvi) razvrstitvi/se pravilno postavi glede na mesto poveljujočega
2.6 Pojasni svojo vlogo pri poročanju nadrejenemu/pravilno poroča nadrejenemu

Opis vsebine

2.1 Red (Opiše razvrščanje posameznika v red ter našteje povelja/razume in izvrši povelja)
»**Red** (**vrsto** oziroma **kolono**) naredijo gasilci, ki stojijo v razvrstitvi drug za drugim in se pokrivajo. Če za osebo ene vrste ne stoji oseba druge vrste, je ta red **nepopolnjen**. Zadnji red mora biti vedno **popolnjen**.
Pri obračanju dvovrstne razvrstitve »polkrog na levo« stopi gasilec iz nepopolnjenega reda, potem ko se obrne, v prvo vrsto.« [1]
Na povelje **»POKRIJ!«** pri zborni razvrstitvi gasilci zavzamejo predpisan odmik in razmik. Pri nepopolnjenem redu predzadnji gasilec v zadnji vrsti popolni zadnji red.

Slika 34: Čelo enote gasilcev [1]
Slika 38: Razvrstitev gasilcev v red, vrsto ali kolono [1]

2.2 Razmik in odmik (Opiše razvrščanje posameznika pri razmiku in odmiku ter našteje povelja/razume in izvrši povelja)

2.2.1 Razmik
»Razmik je oddaljenost med gasilci po širini (20 cm), merjena med rameni.« [1]

Slika 41: Razmik med rameni gasilcev [1]

2.2.2 Odmik

Odmik je oddaljenost po globini (110 cm), merjena od konice prstov obuvala prve vrste ali kolone do konice prstov obuvala druge vrste ali kolone. [1]

Slika 42: Odmik med gasilcema v koloni [1]

Povelja:

1. **»Oddelek, v dve vrsti ZBOR!«**
2. **»Na desno (levo), poravnaj SE!«**
3. **»Mir-NO!«**
4. **»Na de-SNO (le-VO) ali »Na mestu PROSTO!«**

Pri zborni razvrstitvi se gasilci razvrstijo v dve vrsti drug poleg drugega ter drug za drugim in sicer po velikosti v pokritju in razmikom (20 cm) ter predpisanim odmikom (110 cm). Gasilci gledajo v zatilje gasilca pred seboj in zavzamejo osnovno gasilsko držo.

Povzetek za tečajnika:

Na povelje: »Oddelek, v dve vrsti ZBOR«

- **zavzamem mesto v oddelku in pazim na razmik, če sem v prvi vrsti, ter na razmik in odmik, če sem v drugi vrsti,**
- **gledam v zatilje gasilca pred seboj in zavzamem osnovno gasilsko držo,**
- **spremljam poveljujočega,**
- **čakam na naslednje povelje.**

2.3 Povelja (Opiše izhodna in izvršilna povelja ter jih našteje/razume in izvrši povelja)

2.3.1 Izhodno in izvršilno povelje

Povelji se izdajata z glasom, biti morata pravilno naglašeni, jasni, glasni in popolni. Poveljujoči, ki povelji izdaja, mora biti vedno v drži »mirno«.

»**Izhodno povelje** nakazuje, katero povelje izvršijo podrejene enote. Izgovarja se tako, da je jasno izražen namen poveljujočega (npr. **»Poveljujoči za poročanje naprej!«**).

Izvršno povelje je lahko enodelno (**»MIRNO!«**, **»PROSTO!«** idr.) ali sestavljeno iz dveh delov: **pripravljalnega** in **izvršilnega (»Na le-VO!«**, **»Mir-NO!«**). V pripravljalnem delu se izvedba najavi, v izvršilnem delu pa se povelje izvede.

Pripravljalni del izvršnega povelja je zapisan s poudarjenimi malimi črkami, izvršilni del pa z VELIKIMI ČRKAMI.« [1]

Slika 1: Glasovno povelje [1]

Povzetek za tečajnika:

- **Poznam izhodno in izvršno povelje.**
- **Ločim ju po hitrosti in višini glasu ter po zapisu v literaturi (izhodno je izgovorjeno počasi, z nizkim glasom, zapisano z malimi črkami, izvršno je izdano hitro, z visokim glasom, enodelno izvršno povelje je zapisano z velikimi črkami, pri sestavljenem izvršnem povelju pa je pripravljalni del zapisan z malimi črkami in izvršilni del z velikimi črkami).**
- **Izvršno povelje je enodelno, lahko je tudi sestavljeno iz pripravljalnega in izvršilnega.**
- **V pripravljalnem delu se pripravim na povelje, v izvršnem ga naredim.**

2.4 Povrat (Opiše pomen povelja povrat/razume in izvrši povelje)

Povelje **»POVRAT!«** se izda, če poveljevalni postopek ni bil pravilno izveden, poveljujoči mora pojasniti, zakaj ga je izdal.

Če pa je poveljujoči izdal napačno povelje, se poveljuje **»POVRAT zaradi povelja!«.**

V obeh primerih gasilci zavzamejo držo, v kateri so bili pred zadnjim poveljem.

Povzetek za tečajnika:

- **Pri povelju poveljujočega »POVRAT!« ali POVRAT zaradi povelja!« zavzamem držo, v kateri sem bil pred zadnjim poveljem.**

2.5 Mesto izdajanja povelja (Opiše in pojasni mesto povelja pri zborni (ureditvi) razvrstitvi/se pravilno postavi glede na mesto poveljujočega)

Pri zbornih razvrstitvah prvi gasilec (sredinski) gasilec stopi tri korake pred poveljujočega, z obrazom proti poveljujočemu, ostali pa levo in desno od prvega gasilca v predpisanem razmiku, v večvrstni ureditvi pa se gasilci razvrstijo po predpisanem odmiku in razmiku.

Pri koloni po eden ali koloni po dva se prvi gasilec postavi 2 (dva) koraka za poveljujočim, ostali se razvrstijo po velikosti po predpisanem odmiku in razmiku.

Povzetek za tečajnika:

- **Pri zbornih razvrstitvah se kot prvi (imenovan sredinski) gasilec, postavim tri korake pred poveljujočega, z obrazom proti poveljujočemu.**
- **Če nisem prvi gasilec (imenovan sredinski), se postavim levo ali desno od sredinskega na razmik ali pa zadaj, če je ureditev večvrstna, na odmik in razmik.**
- **Pri kolonah se, če sem prvi, postavim 2 (dva) koraka za poveljujočega, gledam ga v hrbet.**
- **Če nisem prvi, se postavim v kolono ali kolone med druge gasilce v ustreznem odmiku in razmiku.**

2.6 Poročanje nadrejenemu (Pojasni svojo vlogo pri poročanju nadrejenemu/pravilno poroča nadrejenemu)

Ko se povelje (ali ukaz) izvrši, podrejeni poroča tistemu, ki mu je povelje izdal. Poroča se lahko pisno ali ustno.
Ustno se poroča takoj, ko je povelje izvršeno.

Primer:
»Tovariš poveljnik – izvršil sem vaš ukaz/povelje! Poroča (čin, ime in priimek podrejenega).« [1]

Pri pisnem poročanju uporabimo predpisane obrazce in se držimo roka, ki je naveden v povelju.

Povzetek za tečajnika:

- **Ko povelje izvršim, vedno poročam tistemu, ki mi je povelje izdal. Ustno poročam takoj, pisno v predpisanem roku na predpisanem obrazcu.**

Viri in literatura
[1] Jurjevič, A. GASILSKI PRIROČNIK O RAZVRŠČANJU. Ljubljana, Gasilska zveza Slovenije, 2018. [2] POSTROJITVENA PRAVILA SLOVENSKE VOJSKE. Ministrstvo za obrambo RS, 2004.

Avtorji opisa	**Datum izdelave**
Jani Šalej Sabina Sorčan	2. 9. 2021

Avtorji dopolnitev	**Datum dopolnitev**
Vpiši avtorje.	Vpiši datum dopolnitev.